

Số: /TTr-SVHTT Thành phố Hồ Chí Minh, ngày tháng năm

(Dự thảo)

TỜ TRÌNH

**Về việc ban hành Quyết định ban hành Quy chế quản lý, bảo vệ và
phát huy giá trị di sản văn hóa trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh**

Kính gửi: Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh.

Thực hiện quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật số 64/2025/QH15, được sửa đổi, bổ sung một số điều theo Luật số 87/2025/QH15; Nghị định số 78/2025/NĐ-CP về quy định chi tiết một số điều và biện pháp để tổ chức, hướng dẫn thi hành Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, được sửa đổi, bổ sung bởi Nghị định số 187/2025/NĐ-CP, Sở Văn hóa và Thể thao kính trình Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh ban hành Quyết định ban hành Quy chế quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh, với những nội dung cụ thể như sau:

I. SỰ CẦN THIẾT BAN HÀNH VĂN BẢN

1. Cơ sở pháp lý

Căn cứ điểm a khoản 4 Điều 90 Luật Di sản văn hóa năm 2024 quy định về trách nhiệm quản lý nhà nước về di sản văn hóa, cụ thể:

“ 4. Ủy ban nhân dân cấp tỉnh trong phạm vi, nhiệm vụ, quyền hạn của mình có trách nhiệm sau đây:

a) Xây dựng và ban hành theo thẩm quyền Quy chế quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa trên địa bàn;

...”

Căn cứ Nghị định số 308/2025/NĐ-CP ngày 28 tháng 11 năm 2025 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp tổ chức, hướng dẫn thi hành Luật Di sản văn hóa;

Căn cứ Nghị định số 208/2025/NĐ-CP ngày 17 tháng 7 năm 2025 của Chính phủ quy định về thẩm quyền, trình tự, thủ tục, hồ sơ lập, thẩm định, phê duyệt quy hoạch khảo cổ; quy hoạch, dự án bảo quản tu bổ, phục hồi di tích lịch sử - văn hóa, danh lam thắng cảnh; dự án đầu tư xây dựng, xây dựng công trình, sửa chữa, cải tạo, xây dựng nhà ở riêng lẻ nằm trong, nằm ngoài khu vực bảo vệ di tích lịch sử - văn hóa, danh lam thắng cảnh, di sản thế giới; dự án đầu tư xây dựng, cải tạo, nâng cấp công trình kiến trúc hạ tầng kỹ thuật và trưng bày bảo tàng công lập;

Căn cứ Nghị định số 215/2025/NĐ-CP ngày 04 tháng 8 năm 2025 của Chính phủ quy định các biện pháp quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa và thiên nhiên thế giới, di sản văn hóa dưới nước, di sản văn hóa phi vật thể trong danh sách của UNESCO và Danh mục quốc gia về di sản văn hóa phi vật thể và chính sách đối với nghệ nhân, chủ thể di sản văn hóa phi vật thể;

Căn cứ Thông tư số 04/2025/TT-BVHTTDL ngày 13 tháng 5 năm 2025 của Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch quy định về kiểm kê di sản văn hóa, công bố Danh mục kiểm kê di sản văn hóa; đưa thêm, di dời, thay đổi hiện vật trong di tích; phân loại di vật, cổ vật; kho bảo quản di sản tư liệu; di sản văn hóa hạn chế sử dụng, khai thác và hướng dẫn việc khai thác, sử dụng cơ sở dữ liệu quốc gia về di sản văn hóa;

Căn cứ Thông tư số 05/2025/TT-BVHTTDL ngày 13 tháng 5 năm 2025 của Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch quy định chi tiết về nhiệm vụ chuyên môn của bảo tàng; gửi, lưu giữ hiện vật, tư liệu về di sản văn hóa phi vật thể, di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia, di sản tư liệu; hoạt động nghiên cứu, sưu tầm và tư liệu hóa di sản văn hóa phi vật thể cho người Việt Nam định cư ở nước ngoài, tổ chức, cá nhân người nước ngoài và hoạt động nghiên cứu, sưu tầm di sản tư liệu; chương trình, tài liệu, tổ chức đào tạo, tập huấn, bồi dưỡng cho nhân lực quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa;

Căn cứ Thông tư số 06/2025/TT-BVHTTDL ngày 13 tháng 5 năm 2025 của Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch quy định chi tiết một số quy định về bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích; định mức kinh tế - kỹ thuật bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích.

Căn cứ điểm a, điểm c khoản 2 Điều 21 Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật số 64/2025/QH15 và khoản 1 Điều 3 Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật số 87/2025/QH15:

“2. Ủy ban nhân dân cấp tỉnh ban hành quyết định để quy định:

a) Chi tiết điều, khoản, điểm và các nội dung khác được giao trong văn bản quy phạm pháp luật của cơ quan nhà nước cấp trên;

....

c) Biện pháp thực hiện chức năng quản lý nhà nước ở địa phương; phân cấp và thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn được phân cấp.”

Điểm b khoản 2 Điều 54 Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật số 64/2025/QH15 được sửa đổi bổ sung tại khoản 20 Điều 1 Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật số 87/2025/QH15 quy định như sau:

“2. Văn bản quy phạm pháp luật của Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân, Chủ tịch Ủy ban nhân dân ở đơn vị hành chính nào thì có hiệu lực trong phạm vi đơn vị hành chính đó và phải được quy định cụ thể ngay trong văn bản đó. Trường hợp có sự thay đổi về địa giới đơn vị hành chính thì hiệu lực về không

gian và đối tượng áp dụng của văn bản quy phạm pháp luật được xác định như sau:

...

b) Trường hợp nhiều đơn vị hành chính được nhập thành một đơn vị hành chính mới cùng cấp thì văn bản quy phạm pháp luật của Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân, Chủ tịch Ủy ban nhân dân của đơn vị hành chính được nhập tiếp tục có hiệu lực trong phạm vi đơn vị hành chính đó cho đến khi Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân, Chủ tịch Ủy ban nhân dân của đơn vị hành chính mới ban hành văn bản hành chính để quyết định việc áp dụng hoặc bãi bỏ văn bản quy phạm pháp luật của Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân, Chủ tịch Ủy ban nhân dân của đơn vị hành chính được nhập hoặc ban hành văn bản quy phạm pháp luật mới;

....

d) Văn bản quy phạm pháp luật đang có hiệu lực trong phạm vi địa giới của đơn vị hành chính trước khi được thành lập, giải thể, chia, nhập đơn vị hành chính, điều chỉnh địa giới đơn vị hành chính thì tiếp tục có hiệu lực trong phạm vi địa giới đó, trừ trường hợp quy định tại các điểm a, b và c khoản này hoặc được sửa đổi, bổ sung, thay thế, bãi bỏ bởi văn bản của cơ quan, người có thẩm quyền.”

Căn cứ tại điểm đ khoản 2 Điều 50 Luật số 64/2025/QH15 (được sửa đổi, bổ sung bởi khoản 18 Điều 1 Luật số 87/2025/QH15)

“Thường trực Hội đồng nhân dân theo đề nghị của cơ quan trình quyết định việc áp dụng trình tự, thủ tục rút gọn trong xây dựng, ban hành nghị quyết của Hội đồng nhân dân; **Chủ tịch Ủy ban nhân dân theo đề nghị của cơ quan chủ trì soạn thảo quyết định việc áp dụng trình tự, thủ tục rút gọn trong xây dựng, ban hành quyết định của Ủy ban nhân dân**; Chủ tịch ủy ban nhân dân cấp tỉnh tự mình hoặc theo đề nghị của cơ quan chủ trì soạn thảo quyết định việc áp dụng trình tự, thủ tục rút gọn trong xây dựng, ban hành quyết định của mình”.

Theo quy định nêu trên, Chủ tịch Ủy ban nhân dân Thành phố có thẩm quyền quyết định việc áp dụng trình tự, thủ tục rút gọn trong xây dựng, ban hành Quyết định của Ủy ban nhân dân Thành phố về Quy chế quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh.

2. Cơ sở thực tiễn và dự báo tác động tiêu cực đối với đối tượng chịu sự tác động trực tiếp của văn bản và hậu quả có thể xảy ra nếu không kịp thời ban hành văn bản quy phạm pháp luật để giải quyết.

2.1. Cơ sở thực tiễn

Trong thời gian qua, việc quản lý di sản văn hóa thực hiện theo quy định của Luật Di sản văn hóa năm 2024 có hiệu lực từ 01 tháng 7 năm 2025, Nghị định số 208/2025/NĐ-CP ngày 17 tháng 7 năm 2025 của Chính phủ quy định về thẩm quyền, trình tự, thủ tục, hồ sơ lập, thẩm định, phê duyệt quy hoạch khảo cổ; quy

hoạch, dự án bảo quản tu bổ, phục hồi di tích lịch sử - văn hóa, danh lam thắng cảnh; dự án đầu tư xây dựng, xây dựng công trình, sửa chữa, cải tạo, xây dựng nhà ở riêng lẻ nằm trong, nằm ngoài khu vực bảo vệ di tích lịch sử - văn hóa, danh lam thắng cảnh di sản thế giới; dự án đầu tư xây dựng, cải tạo, nâng cấp công trình kiến trúc hạ tầng kỹ thuật và trưng bày bảo tàng công lập có hiệu lực từ 01 tháng 9 năm 2025; Nghị định số 215/2025/NĐ-CP ngày 04 tháng 8 năm 2025 của Chính phủ quy định các biện pháp quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa và thiên nhiên thế giới, di sản văn hóa dưới nước, di sản văn hóa phi vật thể trong danh sách của UNESCO và Danh mục quốc gia về di sản văn hóa phi vật thể và chính sách đối với nghệ nhân, chủ thể di sản văn hóa phi vật thể, có hiệu lực từ ngày 17 tháng 9 năm 2025; Nghị định số 308/2025/NĐ-CP ngày 28 tháng 11 năm 2025 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp tổ chức, hướng dẫn thi hành Luật Di sản văn hóa, có hiệu lực từ ngày 01 tháng 01 năm 2026 và các Thông tư số 04/2025/TT-BVHTTDL ngày 13 tháng 5 năm 2025, Thông tư số 05/2025/TT-BVHTTDL ngày 13 tháng 5 năm 2025, Thông tư số 06/2025/TT-BVHTTDL ngày 13 tháng 5 năm 2025 Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch và các quy định của pháp luật hiện hành có liên quan.

Bên cạnh đó, ngày 13 tháng 6 năm 2025, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch có Công văn số 2706 /BVHTTDL-TCCB về việc hướng dẫn sắp xếp, tổ chức lại mạng lưới đơn vị sự nghiệp công lập trong lĩnh vực văn hóa, thể thao và du lịch khi thực hiện mô hình tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp, theo đó, “*Đối với các Ban/Trung tâm quản lý di tích: Ngày 23/11/2024, Luật Di sản văn hoá đã được Quốc hội thông qua. Liên quan đến tổ chức được giao quản lý, sử dụng di tích, tại Điều 32 Luật Di sản văn hoá đã quy định rõ di tích thuộc sở hữu toàn dân phải có tổ chức được giao quản lý, sử dụng và chịu trách nhiệm trước pháp luật về hoạt động quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích. Theo đó, Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh căn cứ loại hình, quy mô, giá trị, tính chất của di tích và tình hình thực tiễn của địa phương quyết định hoặc trình cấp có thẩm quyền quyết định việc thành lập tổ chức được giao quản lý, sử dụng đối với một hoặc nhiều di tích; cấp quản lý của tổ chức đó.*

Để thực hiện mô hình tổ chức chính quyền địa phương 02 cấp, từ nay cho đến trước ngày 01/7/2025, khi Luật Di sản văn hoá và Nghị định quy định chi tiết một số điều và biện pháp tổ chức, hướng dẫn thi hành Luật Di sản văn hóa chính thức có hiệu lực thi hành, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh giao cơ quan chuyên môn liên quan nghiên cứu quy định của Luật Di sản văn hoá và các văn bản quy định hướng dẫn Luật để quy định việc thành lập tổ chức quản lý di tích cho phù hợp;

Trước mắt có thể sắp xếp, tổ chức lại các Ban/trung tâm quản lý di tích hoặc các tổ chức được giao quản lý, sử dụng di tích có tên gọi khác (gọi chung là Ban/trung tâm quản lý di tích) đã được thành lập, theo phương án sau:

a) Đối với Ban/trung tâm quản lý di tích được UNESCO công nhận là di sản thế giới thuộc Ủy ban nhân dân cấp huyện hiện nay sẽ chuyển về Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch hoặc Sở Văn hoá và Thể thao trực tiếp quản lý.

Việc tổ chức lại các Ban/trung tâm quản lý di tích này trực thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh thực hiện theo quy định của Luật Di sản văn hoá, Nghị định quy định chi tiết một số điều và biện pháp tổ chức, hướng dẫn thi hành Luật và quy định của Chính phủ về thành lập, tổ chức lại, giải thể đơn vị sự nghiệp công lập.

b) Đối với Ban/trung tâm quản lý di tích được xếp hạng di tích quốc gia đặc biệt, di tích quốc gia, di tích cấp tỉnh, di tích trong Danh mục kiểm kê di tích (nếu có), tùy thuộc loại hình, giá trị, quy mô, yêu cầu quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích, Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh lựa chọn 01 trong các phương án sắp xếp, tổ chức lại như sau:

- Thành lập 01 Ban/trung tâm quản lý đối với tất cả các di tích quốc gia đặc biệt, di tích quốc gia, di tích cấp tỉnh, di tích trong Danh mục kiểm kê di tích (nếu có) trên địa bàn và giao Sở Văn hoá, Thể thao và Du lịch hoặc Sở Văn hoá và Thể thao trực tiếp quản lý;

- Sắp xếp thành nhiều Ban/trung tâm quản lý thuộc mỗi cấp di tích quốc gia đặc biệt, di tích quốc gia, di tích cấp tỉnh, di tích trong Danh mục kiểm kê di tích (nếu có); việc giao cấp quản lý di tích do Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh quyết định;

- Giữ nguyên các Ban/trung tâm quản lý di tích do cấp huyện quản lý hiện nay chuyển về cấp xã mới quản lý (nơi có di tích)."

Ngày 07 tháng 4 năm 2025, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch có Công văn số 1445/BVHTTDL-DSVH, theo đó, “ĐVHC sau sắp xếp có di sản văn hóa được công nhận, xếp hạng, ghi danh là di sản văn hóa và thiên nhiên thế giới, di tích quốc gia đặc biệt, di tích quốc gia, di tích cấp tỉnh/thành phố (sau đây gọi chung là di tích); di sản văn hóa phi vật thể được UNESCO ghi danh, di sản văn hóa phi vật thể trong danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia; bảo vật quốc gia, thực hiện các nội dung sau: **Về di tích:** **a.** Giữ nguyên tên gọi các di sản văn hóa và thiên nhiên thế giới, di tích quốc gia đặc biệt, di tích quốc gia, di tích cấp tỉnh/thành phố đã được công nhận, xếp hạng để không làm thay đổi yếu tố gốc cấu thành di tích cũng như giá trị lịch sử, văn hóa, khoa học của di tích theo quy định của Luật Di sản văn hóa và Công ước năm 1972 về việc bảo vệ di sản văn hóa và thiên nhiên thế giới của UNESCO. Đồng thời, cập nhật địa danh gắn với di tích theo ĐVHC mới được sắp xếp; **b.** Rà soát, điều chỉnh tên gọi, địa danh, địa chỉ mới của tổ chức, Ban/Trung tâm quản lý di tích có liên quan trực tiếp đến đơn vị hành chính hình thành sau sắp xếp; **c.** Tuân thủ các quy định của pháp luật về di sản văn hóa và các Điều ước quốc tế tại các Công ước của UNESCO mà Việt Nam đã ký kết liên quan đến di sản văn hóa và thiên nhiên thế giới, di tích lịch sử quốc gia đặc biệt; **d.** Bảo đảm phải có tổ chức, người đại diện chịu trách nhiệm trực tiếp quản lý, bảo vệ, trông nom di tích. Không để tình trạng không có hoặc không rõ người chịu trách nhiệm trực tiếp; **đ.** Kiện toàn bộ máy quản lý di tích đảm bảo thực hiện tốt nhiệm vụ bảo vệ di tích. Ban hành quy chế quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích lịch sử - văn hóa, danh lam thắng cảnh thuộc thẩm quyền của ĐVHC cấp xã sau sắp xếp; **e.** Rà soát các hồ sơ khoa học di tích được lưu trữ tại Ủy ban nhân dân cấp xã

(quy định tại Khoản 2 Điều 4 Thông tư số 09/2011/TT-BVHTTDL ngày 14/7/2011 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch quy định về nội dung hồ sơ khoa học để xếp hạng di tích lịch sử - văn hóa và danh lam thắng cảnh và Thông tư số 18/2022/TT-BVHTTDL ngày 28 tháng 12 năm 2022 của Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch sửa đổi, bổ sung một số điều của Thông tư số 09/2011/TT-BVHTTDL) để có cơ sở quản lý di tích theo thẩm quyền. Đặc biệt lưu ý thành phần Biên bản và Bản đồ khoanh vùng các khu vực bảo vệ di tích có xác nhận của Ủy ban nhân dân cấp xã trước sắp xếp để thống nhất quản lý về đất đai. Trường hợp không còn lưu trữ, đề nghị yêu cầu sao y từ cơ quan quản lý cấp trên. **Về di sản văn hóa phi vật thể:** **a.** Giữ nguyên tên gọi di sản để không làm thay đổi giá trị lịch sử, văn hoá và khoa học của di sản; rà soát hồ sơ khoa học của di sản để thống nhất phạm vi phân bố, lan toả của di sản để có cơ sở quản lý theo thẩm quyền; **b.** Tuân thủ các quy định của pháp luật Việt Nam về di sản văn hóa phi vật thể và Công ước 2003 về bảo vệ di sản văn hoá phi vật thể của UNESCO. **về bảo vật quốc gia:** Rà soát, xác định và điều chỉnh ĐVHC nơi đang lưu giữ bảo vật quốc gia so với tên ĐVHC trong Quyết định công nhận bảo vật quốc gia của Thủ tướng Chính phủ.

Căn cứ Nghị quyết số 202/2025/QH15 ngày 12 tháng 6 năm 2025 của Quốc hội về việc sắp xếp đơn vị hành chính cấp tỉnh; trong đó, tại khoản 16 Điều 1 và Điều 2 quy định:

“Điều 1. Sắp xếp các đơn vị hành chính cấp tỉnh

...

16. Sắp xếp toàn bộ diện tích tự nhiên, quy mô dân số của Thành phố Hồ Chí Minh, tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu và tỉnh Bình Dương thành Thành phố mới có tên gọi là Thành phố Hồ Chí Minh. Sau khi sắp xếp, Thành phố Hồ Chí Minh có diện tích tự nhiên là 6.772,59 km², quy mô dân số là 14.002.598 người.

Thành phố Hồ Chí Minh giáp các tỉnh Đồng Nai, Đồng Tháp, Lâm Đồng, Tây Ninh và Biên Đông.”

Như vậy, kể từ ngày 01 tháng 7 năm 2025, Thành phố Hồ Chí Minh (mới) chính thức hoạt động và có sắp xếp điều chỉnh đơn vị hành chính. Ủy ban nhân dân Thành phố đã giao các cơ quan chuyên môn rà soát các chính sách đã ban hành của cả 03 tỉnh và nghiên cứu tham mưu các chính sách chung nhất cho Thành phố Hồ Chí Minh mới. Việc xây dựng chính sách mới của Thành phố cần bảo đảm tính thống nhất, kế thừa và hiệu quả với quan điểm:

Kế thừa đầy đủ các cơ chế, chế độ, chính sách đã ban hành ở 03 địa phương trước khi hợp nhất.

Đối với chính sách trùng lặp, lựa chọn phương án có mức đãi ngộ cao hơn cho đối tượng thụ hưởng.

Kịp thời bổ sung, điều chỉnh chính sách mới trên cơ sở phù hợp với quy định hiện hành của Trung ương và thực tiễn sau sáp nhập.

Trước khi sáp nhập, có 2 địa phương ban hành Quy chế quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích lịch sử - văn hóa, danh lam thắng cảnh, gồm: Quyết định số

18/2018/QĐ-UBND ngày 15 tháng 6 năm 2018 của Ủy ban nhân dân tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu ban hành Quy chế quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích lịch sử - văn hóa và danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu và Quyết định số 74/2007/QĐ-UBND ngày 26 tháng 7 năm 2007 của Ủy ban nhân dân tỉnh Bình Dương ban hành Quy chế quản lý, bảo vệ, sử dụng và phát huy giá trị di tích lịch sử - văn hóa và danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh Bình Dương. Tuy nhiên, sau khi sáp nhập tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu và tỉnh Bình Dương vào Thành phố Hồ Chí Minh và thực hiện việc mô hình tổ chức chính quyền địa phương 02 cấp thì những nội dung quy định tại 02 Quyết định nêu trên không còn phù hợp, thiếu sự thống nhất, dẫn đến một số khó khăn trong công tác quản lý Nhà nước về di sản văn hóa trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh.

Căn cứ điểm b khoản 2, Điều 54 Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật ngày 19 tháng 02 năm 2025, được sửa đổi, bổ sung một số điều theo Luật số 87/2025/QH15 ngày 25 tháng 6 năm 2025 quy định: *“Trường hợp nhiều đơn vị hành chính được nhập thành một đơn vị hành chính mới cùng cấp thì văn bản quy phạm pháp luật của Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân, Chủ tịch Ủy ban nhân dân của đơn vị hành chính được nhập tiếp tục có hiệu lực trong phạm vi đơn vị hành chính đó cho đến khi Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân, Chủ tịch Ủy ban nhân dân của đơn vị hành chính mới ban hành văn bản hành chính để quyết định việc áp dụng hoặc bãi bỏ văn bản quy phạm pháp luật của Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân, Chủ tịch Ủy ban nhân dân của đơn vị hành chính được nhập hoặc ban hành văn bản quy phạm pháp luật mới”*. Trên cơ sở quy định này, hiện nay tại hai khu vực vẫn đang tiếp tục áp dụng các chính sách riêng theo từng đơn vị hành chính trước khi sáp nhập. Việc tồn tại các chính sách không đồng bộ, có sự khác biệt, nơi áp dụng, nơi không áp dụng trong cùng một đơn vị hành chính có thể dẫn đến những tác động tiêu cực, ảnh hưởng đến công tác quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa.

2.2. Dự báo tác động tiêu cực đối với đối tượng chịu sự tác động trực tiếp của văn bản và hậu quả có thể xảy ra nếu không kịp thời ban hành văn bản quy phạm pháp luật để giải quyết.

Trường hợp không kịp thời xây dựng và ban hành quyết định mới để thay thế, thống nhất việc áp dụng chính sách trong phạm vi đơn vị hành chính sau sáp nhập sẽ phát sinh nhiều tác động tiêu cực. Cụ thể, việc tiếp tục duy trì các quy định, chính sách khác nhau giữa các khu vực trong cùng một đơn vị hành chính dẫn đến sự thiếu đồng bộ trong công tác quản lý nhà nước, gây khó khăn cho việc tổ chức thực hiện, kiểm tra, giám sát và xử lý vi phạm. Đồng thời, sự khác biệt trong chính sách có thể tạo ra tâm lý so sánh, thiếu công bằng giữa các đối tượng chịu sự điều chỉnh, ảnh hưởng đến sự đồng thuận xã hội.

Bên cạnh đó, đối với lĩnh vực quản lý di sản văn hóa, việc áp dụng không thống nhất các quy định có nguy cơ làm suy giảm hiệu quả công tác bảo vệ, bảo tồn và phát huy giá trị các di sản văn hóa; phát sinh khoảng trống pháp lý trong quản lý, khai thác, sử dụng di sản văn hóa; tiềm ẩn nguy cơ xâm hại, xuống cấp di sản do thiếu cơ sở pháp lý thống nhất để áp dụng các biện pháp quản lý phù hợp.

Về lâu dài, tình trạng này có thể ảnh hưởng tiêu cực đến mục tiêu phát triển bền vững, làm giảm hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước trên địa bàn.

Do đó, việc xây dựng Quyết định ban hành Quy chế quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh (mới) là cần thiết nhằm khắc phục khoảng trống pháp lý và bảo đảm tính liên tục trong công tác quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa. Đây cũng là cơ sở quan trọng để nâng cao trách nhiệm của các sở, ban, ngành, địa phương; Ủy ban nhân dân các xã, phường, đặc khu phát huy sức mạnh tổng hợp trong việc bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa, đáp ứng yêu cầu quản lý trong giai đoạn mới.

II. MỤC ĐÍCH BAN HÀNH, QUAN ĐIỂM XÂY DỰNG

1. Mục đích

Việc xây dựng Quyết định nhằm thống nhất công tác quản lý nhà nước về Di sản văn hóa trên địa bàn Thành phố; đẩy mạnh việc phân cấp, phân quyền, tăng tính chủ động, sáng tạo, hiệu quả trong quản lý và điều hành hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa; tăng cường công tác phối hợp, nâng cao trách nhiệm của các sở, ngành, đơn vị, địa phương trong công tác bảo vệ di sản văn hóa.

Việc ban hành Quyết định nhằm tiếp tục thể chế hóa chủ trương, đường lối của Đảng và Nhà nước về di sản văn hóa. Sửa đổi, hoàn thiện các quy định của pháp luật về di sản văn hóa hiện hành, khắc phục những hạn chế, bất cập về thể chế, tạo cơ sở pháp lý cho bước phát triển mới trong các hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa; đảm bảo tính kế thừa, tính thống nhất, đồng bộ giữa quy định của Luật Di sản văn hóa với các luật khác có liên quan. Quyết định này được ban hành sẽ tạo điều kiện thuận lợi trong các hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa, nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số, các hoạt động dịch vụ, hợp tác công tư trong lĩnh vực di sản văn hóa..., và đảm bảo hài hòa giữa bảo tồn và phát triển.

2. Quan điểm xây dựng văn bản

- Việc phân cấp tuân thủ theo đúng quy định của Luật Di sản văn hóa số 45/2024/QH15 ngày 23 tháng 11 năm 2024 và các quy định khác của pháp luật có liên quan.

- Đẩy mạnh phân cấp, phân quyền, cải cách thủ tục hành chính gắn với kiểm soát, giám sát việc thực hiện, đảm bảo quản lý thống nhất từ Trung ương đến địa phương trong lĩnh vực di sản văn hóa.

- Kế thừa, phát triển những quy định đã được thực tiễn kiểm nghiệm của Thành phố sau khi thực hiện mô hình tổ chức chính quyền địa phương 02 cấp, rõ ràng về thẩm quyền, trách nhiệm của từng cơ quan, đơn vị, địa phương quản lý, cụ thể:

- Quyết định số 18/2018/QĐ-UBND ngày 15 tháng 6 năm 2018 của Ủy ban nhân dân tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu (cũ) ban hành Quy chế quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích lịch sử - văn hóa và danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu (cũ);

- Quyết định số 74/2007/QĐ-UBND ngày 26 tháng 7 năm 2007 của Ủy ban nhân dân tỉnh Bình Dương (cũ) ban hành Quy chế quản lý, bảo vệ, sử dụng và phát huy giá trị di tích lịch sử - văn hóa và danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh Bình Dương (cũ);

- Tăng cường và nâng cao hiệu quả quản lý Nhà nước đối với công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa; có quy định về cơ chế, chính sách đầu tư, khuyến khích sự tham gia của các tổ chức và cá nhân về gìn giữ, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh;

- Việc xây dựng dự thảo Quyết định ban hành Quy chế quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh phải bảo đảm tính hợp hiến, hợp pháp, tính thống nhất, sự đồng bộ với các quy định của pháp luật về di sản văn hóa và các quy định khác của pháp luật hiện hành.

- Hoàn thiện cơ chế, chính sách nhằm tạo điều kiện thuận lợi để bảo vệ và phát huy các giá trị di sản văn hóa của dân tộc, từng bước đưa di sản văn hóa đóng góp cho sự phát triển kinh tế...

III. ĐỐI TƯỢNG, PHẠM VI ĐIỀU CHỈNH CỦA DỰ THẢO QUYẾT ĐỊNH

1. Đối tượng điều chỉnh:

Quy chế này áp dụng đối với các tổ chức, cá nhân Việt Nam; các sở, ban, ngành, đoàn thể, Ủy ban nhân dân các xã, phường, đặc khu (sau đây gọi tắt là Ủy ban nhân dân cấp xã) trên địa bàn Thành phố; tổ chức, cá nhân nước ngoài có liên quan đến hoạt động quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa, danh mục kiểm kê di sản văn hóa trên địa bàn Thành phố.

2. Phạm vi điều chỉnh:

Quy chế này quy định về quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa (bao gồm di sản văn hóa vật thể và phi vật thể, di sản tư liệu) trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh đã được cơ quan nhà nước công nhận, xếp hạng theo quy định của Luật Di sản văn hóa; trong danh mục kiểm kê di sản văn hóa trên địa bàn Thành phố thuộc thẩm quyền quản lý của Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh (sau đây gọi tắt là Ủy ban nhân dân Thành phố).

IV. BỐ CỤC VÀ NỘI DUNG CHÍNH CỦA DỰ THẢO QUYẾT ĐỊNH

Dự thảo Quyết định được trình bày dưới hình thức Quyết định ban hành kèm Quy chế chi tiết. Cụ thể như sau:

- Dự thảo Quyết định gồm 03 Điều: Quy định về việc ban hành, hiệu lực thi hành và trách nhiệm tổ chức thực hiện.

- Dự thảo Quy chế quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh, gồm 07 Chương, 35 Điều, cụ thể:

Chương I. QUY ĐỊNH CHUNG, gồm 3 điều (Từ Điều 1 đến Điều 3), quy định về phạm vi điều chỉnh; đối tượng áp dụng, nguyên tắc chung.

Chương II. BẢO VỆ VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ VẬT THỂ, gồm 6 điều (Từ Điều 4 đến Điều 9), quy định về kiểm kê di tích; xếp hạng, xếp hạng bổ sung di tích và bổ sung, chỉnh sửa hồ sơ xếp hạng; hủy bỏ quyết định xếp hạng di tích; tổ chức Lễ trao Bằng, đón Bằng xếp hạng di tích; quản lý mặt bằng và không gian di tích; quản lý hiện vật thuộc di tích; quản lý hoạt động phát huy giá trị di tích; quản lý, thu chi tài chính của di tích.

Chương III. BẢO QUẢN, TU BỒ, PHỤC HỒI DI TÍCH, gồm 7 điều (Từ Điều 10 đến Điều 16), quy định về Lập, thẩm định, phê duyệt quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích; điều chỉnh quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích; lập, thẩm định, phê duyệt chủ trương dự án bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích; lập, thẩm định, phê duyệt dự án tu bổ di tích; lập, thẩm định, phê duyệt thiết kế bản vẽ thi công bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích, thiết kế bản vẽ thi công bảo quản di tích; chuẩn bị và thực hiện thi công tu bổ di tích; nghiệm thu, bàn giao dự án tu bổ di tích; tu sửa cấp thiết di tích.

Chương IV. QUẢN LÝ VÀ PHÂN CÔNG QUẢN LÝ, gồm 6 điều (từ Điều 17 đến Điều 22), quy định về cơ quan quản lý di tích; phân công quản lý di tích; thành lập Ban Quản lý di tích; chế độ làm việc và kinh phí hoạt động của Ban Quản lý di tích; chế độ làm việc và kinh phí hoạt động của Ban Quản lý di tích; nguồn lực cho các hoạt động để bảo vệ và phát huy giá trị di tích; nhiệm vụ và quyền hạn.

Chương V. BẢO VỆ VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ PHI VẬT THỂ, gồm 5 điều (từ Điều 23 đến Điều 28), quy định về các loại hình di sản văn hóa phi vật thể; kiểm kê di sản văn hóa phi vật thể và Danh mục kiểm kê di sản văn hóa phi vật thể; lập hồ sơ ghi danh, ghi danh bổ sung di sản văn hóa phi vật thể vào Danh mục quốc gia về di sản văn hóa phi vật thể, công bố Lễ trao Bằng ghi danh, ghi danh bổ sung di sản phi vật thể quốc gia; bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể; hoạt động khai thác các giá trị văn hóa phi vật thể phục vụ phát triển du lịch, kinh tế - xã hội, giáo dục truyền thống văn hóa, con người Thành phố.

Chương VI. BẢO VỆ VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ DI SẢN TƯ LIỆU, gồm 4 điều, (từ Điều 29 đến Điều 32), quy định về phân loại di sản tư liệu; kiểm kê di sản tư liệu và Danh mục kiểm kê di sản tư liệu; ghi danh, ghi danh bổ sung và hủy bỏ ghi danh di sản tư liệu; công bố và tổ chức Lễ trao Bằng ghi danh, ghi danh bổ sung di sản tư liệu.

Chương VI. TỔ CHỨC THỰC HIỆN, gồm 3 điều (từ Điều 33 đến Điều 35), quy định về trách nhiệm thi hành; xử lý vi phạm; điều khoản thi hành.

V. DỰ KIẾN NGUỒN LỰC, ĐIỀU KIỆN ĐẢM BẢO VÀ THỜI GIAN DỰ KIẾN TRÌNH THÔNG QUA VĂN BẢN

1. Dự kiến nguồn lực, điều kiện đảm bảo việc thi hành

Sau khi được Ủy ban nhân dân Thành phố ban hành Quyết định, Sở Văn hóa và Thể thao và các cơ quan có liên quan chịu trách nhiệm đảm bảo nguồn lực và các điều kiện thi hành Quyết định.

Đồng thời, cơ sở vật chất, phương tiện, trang thiết bị và hạ tầng công nghệ thông tin hiện có của Sở Văn hóa và Thể thao cùng các cơ quan, đơn vị liên quan cơ bản đáp ứng yêu cầu triển khai thực hiện. Trường hợp cần thiết, sẽ từng bước đầu tư, nâng cấp theo kế hoạch trung hạn, dài hạn, đảm bảo phù hợp khả năng cân đối ngân sách và định hướng chuyển đổi số trong quản lý nhà nước về báo chí.

Đội ngũ cán bộ, công chức hiện nay đã được đào tạo, bồi dưỡng về chuyên môn nghiệp vụ, đủ khả năng tiếp nhận và thực hiện nhiệm vụ được giao; đồng thời sẽ tiếp tục được tập huấn, cập nhật kiến thức để nâng cao năng lực chuyên môn, bảo đảm thực hiện nghiêm túc, hiệu quả các quy định của Quyết định.

Việc ban hành và tổ chức triển khai thực hiện Quyết định này không làm phát sinh thêm thủ tục hành chính, không gây chồng chéo về chức năng, nhiệm vụ giữa các cơ quan, đơn vị, qua đó góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước trong lĩnh vực công tác kiểm tra liên ngành.

2. Thời gian trình thông qua: Quý II năm 2026.

3. Hiệu lực thi hành: Quyết định này bãi bỏ Quyết định số 18/2018/QĐ-UBND ngày 15 tháng 6 năm 2018 của Ủy ban nhân dân tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu (cũ) ban hành Quy chế quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích lịch sử - văn hóa và danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu (cũ) và Quyết định số 74/2007/QĐ-UBND ngày 26 tháng 7 năm 2007 của Ủy ban nhân dân tỉnh Bình Dương (cũ) ban hành Quy chế quản lý, bảo vệ, sử dụng và phát huy giá trị di tích lịch sử - văn hóa và danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh Bình Dương (cũ);

Sở Văn hóa và Thể thao kính trình Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh xem xét, quyết định./.

Nơi nhận:

- Chủ tịch UBND Thành phố (để b/c);
- Bà Trần Thị Diệu Thúy - PCT.UBND.TP (để b/c);
- Văn phòng UBND TP;
- Sở Tư pháp Thành phố;
- Các Phó Giám đốc Sở VH TT;
- Lưu: VT, KTPC, DSVH (NBD).

GIÁM ĐỐC

Trần Thế Thuận